

AN AGE OF OUR OWN MAKING

EN MENNESKESKABT TIDSALDER

LÆRER- VEJLEDNING

UDARBEJDET AF OLE REINHOLD JENSEN © 2015

STØTTET AF

Kultur- & Skoletjenesten
Midt- og Vestsjælland

Læring • Identitet • Viden • Dannelse • Kulturarv • Formidling

STATENS KUNSTFOND

Holbæk
Kommune

IMAGES 2016 er et landsdækkende kunstprogram med kunstnere fra Asien, Mellemøsten og Afrika. *An Age of Our Own Making* indgår som et led i *IMAGES 2016* og falder i 3 dele – i Holbæks byrum, på Museet for Samtidskunst i Roskilde og på Roskilde Festival samt endelig på Kunsthal Charlottenborg i København. I dette hæfte vil vi fokusere på det, der sker i Holbæk.

Et møde med kunst i det offentlige rum kan sætte mange tanker og aktiviteter i gang. Det er det, der skal behandles her. Der lægges ud med en beskrivelse af særlige kendetegn ved samtidskunsten. Så introduceres først de temaer, som værkerne vil pege på, så de kan danne baggrund for refleksion. Dernæst en kort præsentation af de 10 kunstnere, som vil skabe stedspecifikke og skulpturelle værker forskellige steder i Holbæk. Og endelig præsenteres forskellige muligheder for at inddrage *An Age of Our Own Making* i relevante faglige sammenhænge i undervisningen på 7. og 8. klassetrin. Her tænkes bl.a. på værkanalyser, visuel kommunikation og visuel kultur i en samfundsrelevant kontekst, altså både en teoribaseret og en praktisk, produktiv og måske innovativ tilgang til mødet med værkerne.

Sidst i hæftet findes et kort over de lokaliteter i Holbæk, hvor man kan møde værkerne.

Der udarbejdes desuden et hæfte, der direkte henvender sig til eleverne, og som vil give dem konkrete forslag til de arbejdsprocesser, som temaerne lægger op til.

Eko Prawoto: Wormhole, 2013. Bambus-installation. Mål: variable. Kunstnerens samling. Singapore Biennalen 2013. Foto: Eko Prawoto

BAGGRUND

Forsidefoto:
Ibrahim Mahama: Out of Bounds,
2015. Installation bestående af
lærredssække. 56. Venedig Biennale
2015.
Foto: Ibrahim Mahama

Til samtidskunsten regnes som regel værker udført efter 1980, men det egentlige nybrud i kunsten skete ved 2. Verdenskrigs afslutning i 1945. Der kan dog trækkes tråde helt tilbage til det 20. århundredes begyndelse. Vi skal imidlertid huske på, at denne historie først og fremmest gør sig gældende for den vestlige verdens kunst – og at der er sket ganske andre nybrud indenfor kunst fra Asien, Mellemøsten og Afrika.

Samtidskunsten er idébåret og kommunikativt interagerende. Det betyder, at den ofte benytter kontekstafhængige tegn for at nå sit publikum. Teoretisk er semiotikken, læren om tegn, et af værktøjerne, der kan anvendes i afkodning af værkerne. Man kan ofte også tale om en relationel æstetik, forstået som den måde værkerne taler til os og hinanden på. Der kan tales om 'Det åbne værk', som kunstneren lægger frem, og som publikum så må færdigfortolke. En proces, der over tid kan finde nye udsagn.

Samtidskunsten problematiserer gerne forskellige forhold i samfundet og kan derfor bl.a. indeholde en kapitalismekritik, feministisk kritik og en postkolonial kritik. Det skal ikke forstås som propaganda, men snarere som en øjenåbner over for nogle problemstillinger i samfundet, vi bør forholde os til og evt. indgå i en dialog om. Samtidig skal vi igen notere os, at kunsten som udstilles i Holbæk under *An Age of Our Own Making* kan have et andet fokus, end det, der gælder i den vestlige verdens forståelse af kunst.

Materials liv. Om en anden natur og økologi er den overordnede tematik for udstillingen i Holbæk. De underliggende temaer handler om

- råstoffer og varers cirkulation i verden
- innovativ brug af materialer og naturressourcer – bæredygtighed
- sociale og økonomiske konflikter i måden at håndtere naturressourcerne

Udnyttelsen af råstoffer og cirkulation af varer har gjort nogle samfund rige, mens andre lande og naturen ikke er blevet beriget. Det har vi for længst erkendt, men forsøgene på at ændre disse forhold sker med en enorm træghed. Derfor er det vigtigt, at vi i skolen undersøger, diskuterer og forholder os til problemstillingerne, ligesom vi øver eleverne i at komme med idéer til og kommunikere, hvordan nogle af disse problemstillinger bør løses. Det er den diskussion, mødet med de 10 værker i Holbæk kan bidrage til.

Du kan læse mere på <http://images.holbaek.dk/>

NOTER OM KUNSTNERNE

Georges Adéagbo

*1942 i Benin.

Uddannelse: Studier i jura i Elfenbenskysten og Frankrig. Selvlært kunstner. Arbejder med stedsspecifikke installationer. Adéagbo har i forbindelse med IMAGES særligt fokus på kolonitidens danske trekantshandel. Han har udstillet på Venedig Biennalen i Italien og på Documenta i Tyskland. Adéagbo præsenterer et værk på Holbæk Museum med objekter, vi ellers ikke finder på et kulturhistorisk museum og udfordrer dermed vores historieskrivning.

Sammy Baloji

*1978 i DR Congo.

Uddannelse: Designskole i Strasbourg, Frankrig, og universitet i Lubumbashi i computervidenskab og kommunikation. Arbejder med fotocollager og skulpturel forarbejdning af kobber. Sammy Baloji interesserer sig for kolonihistorien og trækker linjer fra arkitektur og menneskekrop til den sociale og politiske historie i DR Congo og frem til nutidens mineindustri.

Jems Robert Koko Bi

*1966 i Elfenbenskysten.

Uddannet på kunstakademiet i Abidjan og Kunstakademiet i Düsseldorf. Koko Bi arbejder med skulptur i træ og er påvirket af folketroens syn på den besjælede natur. Processen omkring udvælgelse og behandling af træet får en næsten spirituel dimension. Koko Bi har skabt en række stole-skulpturer, der bliver symboler på mødestedet. Koko Bi har bl.a. udstillet i Cuba, Tyskland og Italien.

Julie Djikey

*1987 i DR Congo.

Uddannet på Kunstakademiet i Kinshasa. Hun udtrykker sig i forskellige medier, herunder performance. Hun arbejder med temaer som feminisme, bilisme, byudvikling og forurening og ønsker med sine kunstneriske interventioner at skabe bevidsthed om det moderne livs problematikker, herunder global opvarmning.

Ehsan Ul Haq

*1983 i Pakistan.

Uddannelse: School of Visual Arts and Design, Beaconhouse National University, Lahore. Ul Haq er interesseret i både den kløft og de overlap, der eksisterer mellem kunst og liv. Han undersøger med sin kunst de systemer, vi bygger op – deres organisering og deres mangler. Han bruger gerne dyr i sine værker, hvor de optræder som stedfortrædere for mennesker.

Ibrahim Mahama

*1987 i Ghana.

Uddannelse: Kunstakademiet i Kumasi. Udstillede i 2015 på Venedig Biennalen. Han arbejder med interventionskunst/installationer, hvor han anvender gamle kakaosække, som er syet sammen som patchwork og anbragt på bygninger, i passager og på broer. Temaerne koncentrerer sig bl.a. om den globale og grænseløse varetransport samt om migration, rettigheder og menneskets tilpasningsevne.

Misheck Masamvu

*1980 i Zimbabwe.

Uddannelse: privatundervisning i maleri. Har udstillet både i sit hjemland og internationalt, bl.a. på Venedigbiennalen. Misheck Masamvu er en af de systemkritikere, der slipper afsted med sin kritik, og derfor en vigtig stemme i et samfund med et meget totalitært styre. På afstand ser hans motiver smukke ud, men ved nærmere eftersyn er der ofte en skrøbelighed eller grusomhed på spil.

Jean Katambayi Mukendi

*1974 i DR Congo.

Uddannelse: elektriker og studier i matematik. Mukendi har en særlig passion for logik, mekanik, geometri og elektricitet. Allerede som barn lavede han maskiner af pap og hans nysgerrighed i forhold til det at skabe førte i ungdomsårene til en interesse for skulptur. Hans opfindsomme, skrøbelige og komplekse værker, der blander pap og metaller, visualiserer de mange udfordringer i samtidens afrikanske samfund.

Hamed Ouattara

*1977 i Burkina Faso.

Uddannelse: Autodidakt møbeldesigner og kunstner. Med sit design arbejder han med at give skrot-metal fra gamle olietønder nyt liv. Hans mål er at indtage en nøgleposition på et kontinent, der lider under importvarer af dårlig kvalitet, herunder mange imitations-møbler, der ikke reflekterer den lokale kultur. Hamed Ouattara har udstillet flere steder i USA og Europa.

Eko Prawoto

*1958 i Indonesien.

Uddannelse: arkitekt. Han interesserer sig for bæredygtighed, der ifølge ham, ikke kun skal bygge på teknologisk viden, men også på den viden, der går i arv fra generation til generation. Derfor indgår bambus, der er et traditionelt byggemateriale i Indonesien og tæt forbundet med århundredegamle byggeteknikker, som materiale i Prawotos arkitektoniske værker.

OPGAVERNE

Opgaverne understøtter konkrete faglige mål og de tværgående temaer: Innovation og entreprenørskab, IT & medier og Sproglig udvikling, som de er formuleret i Nye Fælles Mål. I elevhæftet er der opstillet generelle læringsmål for arbejdsforløbet, mens lærervejledningen indeholder forslag til læringsmål under de enkelte fag.

Lærereens forberedelse: Det forventes, at du ud over at have læst denne lærervejledning, sætter dig ind i opgaveformuleringerne knyttet til dit fag. Der skal fx skaffes materialer i nogle fag og reserveres pc'er i andre. Samtidig bør du selv ha' besøgt værkerne og dannet dig et indtryk af, hvordan du kan støtte eleverne i deres arbejdsproces. Det betyder, at du med fordel kan sætte dig ind i visse områders historiske, samfundsmæssige og religiøse forhold som fx: Frihedskamp, demokrati, rigdom/fattigdom, bistandshjælp, sundhed, uddannelse og etiske problemstillinger.

Det kan anbefales, at flere fag indgår i et samarbejde, så der spares tid til besøg af værkerne, ligesom det kan give en ekstra indsigt, hvis der arbejdes med flere synsvinkler på emnet.

Inden værkerne besøges, bør eleverne få en introduktion til, hvordan man undersøger et samtids-kunstværk, se *nedenfor*.

Det vil være en god idé at besøge et eller flere af værkerne på en vandring i byen, så eleverne møder værkerne uden forkundskaber. På den måde gives

der plads til elevernes nysgerrighed og umiddelbare spørgsmål kan drøftes på stedet.

Når vi ser på samtidskunst, handler det altså om at gå i dialog med værket. I det følgende kommer nogle tips til, hvad du kan gøre generelt, og hvordan du derefter kan arbejde med værkerne i en specifik faglig sammenhæng.

Beskriv værket ud fra en formalanalytisk tilgang:

Værkets fakta: Kunstnerens navn, fødselsår og nationalitet.

Beskriv det du ser, hvilke materialer er anvendt og hvordan. Bemærker du særlige formudtryk?

Undersøg værket ud fra en semiotisk tilgang:

Hvilke tegn er anvendt? Ikoniske (det der ligner det betegnede), indeksikale (det der henviser til det betegnede) og/eller symbolske (den tillagte/aftalte betydning af et udtryk).

Undersøg værket ud fra en visuel kultur-strategi:

Visuel kultur er en af de arbejds måder, vi kan anvende i fag, hvor billedarbejde, *billedanalyse* og *billedfremstilling* indgår. Derfor er arbejds måden én af tilgangene i *An Age of Our Own Making*. Det særlige ved arbejds måden i visuel kultur er, at der sættes fokus på, hvad vi ser, når vi ser, og hvorfor vi ser det, vi ser. Visuel kultur handler også om, hvordan vi gennem praktisk billedarbejde kan

skærpe elevernes opmærksomhed på forskellige måder at se verden på. Samtidig er der god mulighed for at give indholdsaspektet større dybde og tilføre fagene en mere præcis billedfaglig dimension.

Når vi arbejder med visuel kultur, benytter vi en bestemt terminologi eller nøglebegreber, som er gode at have for øje under arbejdet:

Når visuel kultur handler om at nærme sig verden gennem synsoplevelsen, taler vi om mødet med **visuelle fænomener**. Det er det, vi ser, alle typer billeder såvel som objekter i fysiske og virtuelle rum.

Det nysgerrige blik handler om måden vi ser på, om at være åben for det, vi ikke kender og måske finder lidt mærkeligt.

Nøglebegreber

Billeder	er visuelle fænomener i bred forstand, fx bilkøer, billedkunst og butiksindretninger.
Betragtere	er alle os, der møder de visuelle fænomener, billederne, ud fra en given position som fx feminist, politibetjent eller kørestolsbruger.
Begivenheder	er det, der sker i mødet mellem billedet og betragteren.

Blik handler om den måde, vi vælger at se på en bestemt begivenhed. Blikket hjælper med at formulere de tanker, eleverne skal forsøge at visualisere.

Med afsæt i den formalanalytiske og semiotiske tilgang undersøger du, hvilke/hvilket blik du kan se på værket med.

Fortolkning af værket:

På baggrund af din beskrivelse og undersøgelse tolker du værket – hvad kan værket sige ud fra dit/gruppens blik? Du skal være opmærksom på, at samtidskunstens værker ofte bliver til i en dialog med dig. D.v.s. at din forståelse af egen identitet og din viden om og forhold til det omgivende samfund og den sociale sammenhæng, du indgår i, får betydning for tolkningen.

Kommunikér din nye indsigt til en af klassen valgt målgruppe i et af de medier, opgaverne lægger op til.

NØGLE TIL SAMTIDSKUNSTEN

DANSK

PARARBEJDE MED INTERVIEWTEKNIK

Voxpop – den ene interviewer, den anden redegør for sin oplevelse af værket.

LÆRINGSMÅL

Fremstilling

- Eleven kan fremstille sammenhængende tekster i forskellige genrer og stilarter
- Eleven har viden om varierede udtryksformer målrettet forskellige målgrupper

Fortolkning

- Eleven kan sætte teksten i relation til aktuelle problemstillinger
- Eleven har viden om metoder til at sætte tekster i relation til aktuelle problemstillinger

Kommunikation

- Eleven kan deltage aktivt, åbent og analytisk i dialog
- Eleven har viden om demokratisk dialog

Misheck Masamvu: Deferred Dreams, 2011. Olie på lærred, 210 x 150 cm.
© Misheck Masamvu

Julie Djikey: Ozonisation,
2013. Performance.
Foto: Dolet Malalu

FREMGANGSMÅDE:

- 1 Ud for værket tager interviewerens et nærbillede af den, der bliver interviewet. Diskutér først hvilken vinkel fotoet skal tages fra og hvor meget af værket, der skal med på billedet - beskæring.
- 2 I teams diskuterer I, hvilke 4 spørgsmål interviewerens kan stille. Skriv dem ned.
- 3 Den interviewede formulerer sine svar med højst 2 sætninger pr spørgsmål. Skriv dem ned.
- 4 Den interviewede tager et billede af interviewerens, der holder sin mobiltelefon, så det ligner en lydoptagelse (*iscenesat fotografi*). Diskutér hvordan motivet skal komponeres – vinkel, belysning og beskæring.
- 5 På skolen udformer I en poster i A4 eller A3 format (*layout i Publisher eller Glogster*). Posterens skal øverst indeholde de to fotos. Billedteksten skrives i *kursiv*: Navn og alder på hhv. den interviewede og interviewerens. Derunder en overskrift (*hovedrubrik*) på max 5 ord, der skal fange andres opmærksomhed. Nederst på posterens skrives spørgsmålene med **fed** typografi og svarene med normal typografi.
- 6 Klassen aftaler i fællesskab, hvor og hvordan *posterne* skal udstilles på skolen. Til orientering for forældrene lægges *posterne* ud på skoleintra.
- 7 I plenum redegør hvert team kort for deres oplevelser af værkerne og argumenterer for personlige synspunkter. Max 120 sek. pr team. Øv jer og tag tid.

HISTORIE

GRUPPEARBEJDE

Undersøg baggrunden for et værk og producér en video, hvor værket indgår. Læg det på YouTube. Historien skal fortælles fx med levende billeder.

LÆRINGSMÅL

Kronologi og sammenhæng

- Eleven kan forklare historiske forandrings påvirkning af samfund lokalt, regionalt og globalt
- Eleven har viden om forandringer af samfund lokalt, regionalt og globalt

Kildearbejde

- Eleven kan målrettet læse historiske kilder og sprogligt nuanceret udtrykke sig mundtligt og skriftligt om historiske problemstillinger
- Eleven har viden om komplekse fagord og begreber samt historiske kilders formål og struktur

Historiebrug

- Eleven kan udlede forklaringer på historiske forhold og forløb ud fra historiske scenarier Eleven har viden om historiske scenariers funktion

Eko Prawoto: Wormhole, 2013. Bambus-installation. Mål: variable. Kunstnerens samling. Singapore Biennalen 2013. Foto: Eko Prawoto

Ibrahim Mahama: Civil Aviation, 2014.
Installation bestående af lærredssække.
Lufthavnen, Accra, Ghana.
Foto: Ibrahim Mahama

I forgrunden:
Sammi Baloji: Sociétés secrètes, 2015.
Armønstre på otte lavrelief-kobberplader á
29,7 x 42 cm. Fremstilling: Dinanderie/Zouak,
Marokko. Foto: Alessandra Bello

FREMGANGSMÅDE:

- 1 Besøg værkerne af Eko Prawoto (Indonesien), Ibrahim Mahama (Ghana) og Sammy Baloji (DR Congo), evt. også Ehsan Ul Haq (Pakistan).
- 2 Undersøg værkerne og diskutér hvilke temaer, de kan være udtryk for.
- 3 Optag 5 fotos af hvert værk som understøtter jeres diskussion.
- 4 Tilbage i klassen vælger I jer ind på et land, som skal undersøges nærmere:
 - Hvem har været koloniherrer og hvor længe?
 - Hvilken interesse har koloniherrerne haft i at tage herredømmet i landet?
 - Hvornår og hvordan fik landet sin selvstændighed?
 - Undersøg, om der evt. var nogen forbindelse mellem de tre *(fire)* lande og Danmark i kolonitiden.
- 5 På baggrund af jeres undersøgelser skal I lave en video om hvert af de tre lande. Målgruppen for videoen skal være unge, der vil opleve verden.
- 6 Videoen skal indeholde: Billeder fra kolonitiden, billeder der refererer til råstofudvinding, forarbejdning og handel samt et lydspor med tale, der desuden peger på sammenhængen mellem kunstværk og historien i det land, der repræsenteres. Kunstværket skal indgå i videoen, som lægges på YouTube.
- 7 Præsentation af videoerne i plenum, hvor I samtidig forsøger at forklare, hvordan råvareudvinding og -handel indvirker på magtforholdene og udviklingen i et land.

KRISTENDOMS- KUNDSKAB

GRUPPEARBEJDE

Hvordan kan udnyttelsen af jordens ressourcer påvirke os til at tage etisk stilling til forhold i samfundsudviklingen fjernt fra Danmark?

Til læreren: Jems Robert Koko Bi er påvirket af folketroen. Ideen om naturen som besjælet har betydning for hans arbejde med naturmaterialerne. I mange oprindelige folkeslag (fx også inuitterne) er forståelsen af samhørigheden med og afhængigheden af naturen grundlag for et respektfuldt forhold til den. Det kunne være et aspekt, der også kan behandles i kristendomsfaget.

Jems Robert Koko Bi: Passengers, 2012 (udsnit).
Delvist svedet egetræ, 600 x 400 x 80 cm.
© Jems Robert Koko Bi

LÆRINGSMÅL

Livsfilosofi og etik

- Eleven kan reflektere over etiske principper og moralsk praksis i mellem menneskelige relationer
- Eleven har viden om etik og moralsk praksis i et mellem menneskeligt perspektiv

Bibelske fortællinger

- Eleven kan reflektere over de bibelske fortællingers tydning af grundlæggende tilværelsesspørgsmål
- Eleven har viden om grundlæggende tilværelsesspørgsmål i bibelske fortællinger

Ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser

- Eleven kan reflektere over centrale symboler og ritualers betydning for menneskers liv
- Eleven har viden om centrale symboler og ritualers anvendelse i verdensreligioner og livsopfattelser

FREM GANGSMÅDE:

- 1 Besøg værkerne af Jems Robert Koko Bi (Elfenbenskysten), Sammy Baloji (DR Congo) og Georges Adéagbo (Benin). Diskutér i 3-mandsgrupper, hvad værkerne forsøger at fortælle.
- 2 Vurdér hvilken betydning måden at bruge materialerne på kan udtrykke noget om betydningerne.
- 3 Tag 3 billeder af hvert værk i total, halvtotal og nær.
- 4 Tilbage i klassen undersøger I i grupperne billedserierne *Memoire* og *Kolwezi* af Sammy Baloji
http://www.axisgallery.com/Axis_Gallery/Sammy_Baloji_Albums/Pages/Memoire.html#0
http://www.axisgallery.com/Axis_Gallery/Sammy_Baloji_Albums/Pages/Kolwezi.html#1
- 5 Notér hvad råstofudvinding før i tiden og i dag mon har betydet for den lokale befolkning, som har arbejdet eller stadig arbejder i minerne.
- 6 Råstoffer er en handelsvare, som vi bl.a. køber i den industrialiserede verden for at producere varer, som vi har brug for, herunder mobiltelefoner, gryder, ledninger o.m.a. Find 5 etiske begrundelser for og 5 imod, at vi forsøger at købe råvarerne så billigt som muligt.
- 7 Nogle firmaer agerer under *brandet* Fairtrade, hvad betyder det, og ændrer det evt. på gruppens meninger?
- 8 Hvert team finder nu et produkt, der reklamerer for en vare, hvor et af flg. råstoffer indgår: Kobber, diamanter, bauxit (aluminium), bomuld og kakao ... evt. også bambus.
- 9 I skal fremstille en plakat digitalt i A4 eller A3-format (*layout i Publisher eller Glogster*), hvor reklamen er scannet ind. Målgruppen er forbrugere i Danmark, og meddelelsen skal indeholde et eller flere af de udsagn, som I diskuterede under pkt. 6. Der må gerne indgå en vignet (*lille foto*), som refererer til kunstværket i Holbæk.
- 10 I plenum præsenterer I jeres plakat, hvor I får max. 2 minutter til at argumentere for udformningen.

SAMFUNDSFAG

TEAMARBEJDE

Performance, der reflekterer kommentarer forhold valgt med afsæt i et eller flere af de udstillede værker.

Byg en talerstol af genbrugsmaterialer. Fremstil en sokkel af genbrugsmaterialer med inskriptioner til en helt.

Til læreren: Alternativt kan klassen besøge Ibrahim Mahamas værk i Vangkvarteret og diskutere sejlenes betydning og det, at de netop er anbragt i dét kvarter. I kan opsøge beboere og interviewe dem om deres vej til Danmark. Lav fx portrætfotos af de interviewede. Spørg om I må benytte portrættet i en udstilling på skolen/hjemmesiden. Tilbage i klassen fremstiller I en poster med foto og data om migrationsrute og årstal, muligvis også med en begrundelse for migration for hver person. Lav en væg med et verdenskort, der viser migrationsruter for de interviewede og forbind poster med rejserute til Holbæk.

Hamed Ouattara: Skænk med blomsterdekoration i Ouaga Street, Ouagadougou, Burkina Faso. Metal fra brugte olietønder. Foto: Hamed Ouattara

LÆRINGSMÅL

Politik

- Eleven kan diskutere mål og midler i dansk udenrigspolitik
- Eleven har viden om dansk udenrigspolitik

Økonomi

- Eleven kan redegøre for problemstillinger og muligheder vedrørende bæredygtighed og økonomisk vækst
- Eleven har viden om bæredygtig udvikling og økonomisk vækst

Sociale og kulturelle forhold

- Eleven kan beskrive sociale uligheder i Danmark og i verden med begreber og data
- Eleven har viden om beskrivelse og måling af social lighed og ulighed

Samfundsfaglig metode

- Eleven kan formidle resultater af en gennemført undersøgelse
- Eleven har viden om brug af kulturteknikker og digitale medier til formidling

FREM GANGSMÅDE:

- 1 Gruppen undersøger Hamed Ouattaras (Burkina Faso) værk/-er. Hvordan er de fremstillet og af hvilke materialer? Hvilke kendetegn går igen i kunstnerens design? (Evt. kan værket af Ehsan Ul Haq fra Pakistan også indgå i undersøgelsen).
- 2 Hvad mon værket fortæller om det land, det er produceret i?
- 3 Danmark yder udviklingsbistand til en del lande. Hvilke principper gælder for dansk udviklingsbistand? (Se Danidas hjemmeside <http://um.dk/da/danida/>).
- 4 Klassens fem teams vælger hver et land blandt dem Danmark yder udviklingsbistand til: Ghana, Burkina Faso, Zimbabwe, Pakistan og Indonesien. Undersøg landets data, som det ser ud i dag: styreform, erhverv, uddannelse og sundhed mv. i det omfang, det er muligt. Hvordan vil I beskrive landets behov for udviklingsbistand?
- 5 Forbered en performance hvor én fra teamet holder en tale, der argumenterer for, at Danmark fortsætter eller afvikler udviklingsbistanden. Der skal på én eller anden måde refereres til det kunstværk, som repræsenterer teamets land.
- 6 Byg en talerstol i genbrugsmaterialer, som refererer til den kunstner, som stammer fra det land I arbejder med.
- 7 Byg sammen med de andre teams en stor, flot sokkel af genbrugsmaterialer. Soklen skal være til hvert lands symbolske helte, som I ser det fra jeres synspunkt.
- 8 Diskutér hvem der er de virkelige helte i det land, I har valgt, og hvorfor. Find 3 *slogans*, som kan karakterisere de sande helte og skriv dem på en plakat, hvor også landets flag er påmalet.
- 9 Hvert teams talerstole stilles i kreds om heltesoklen et passende sted på skolen.
- 10 Performance: Hvert teams skal nu på skift indtage deres talerstol og fremføre deres budskaber – max 60 sekunder pr. team. Invitér andre klasser til at overvære jeres performance.

FYSIK/KEMI

TEAMARBEJDE

Fokus på genbrug af sparsomme ressourcer og fremstilling af et objekt, som kan handle mekanisk.

LÆRINGSMÅL

Undersøgelse

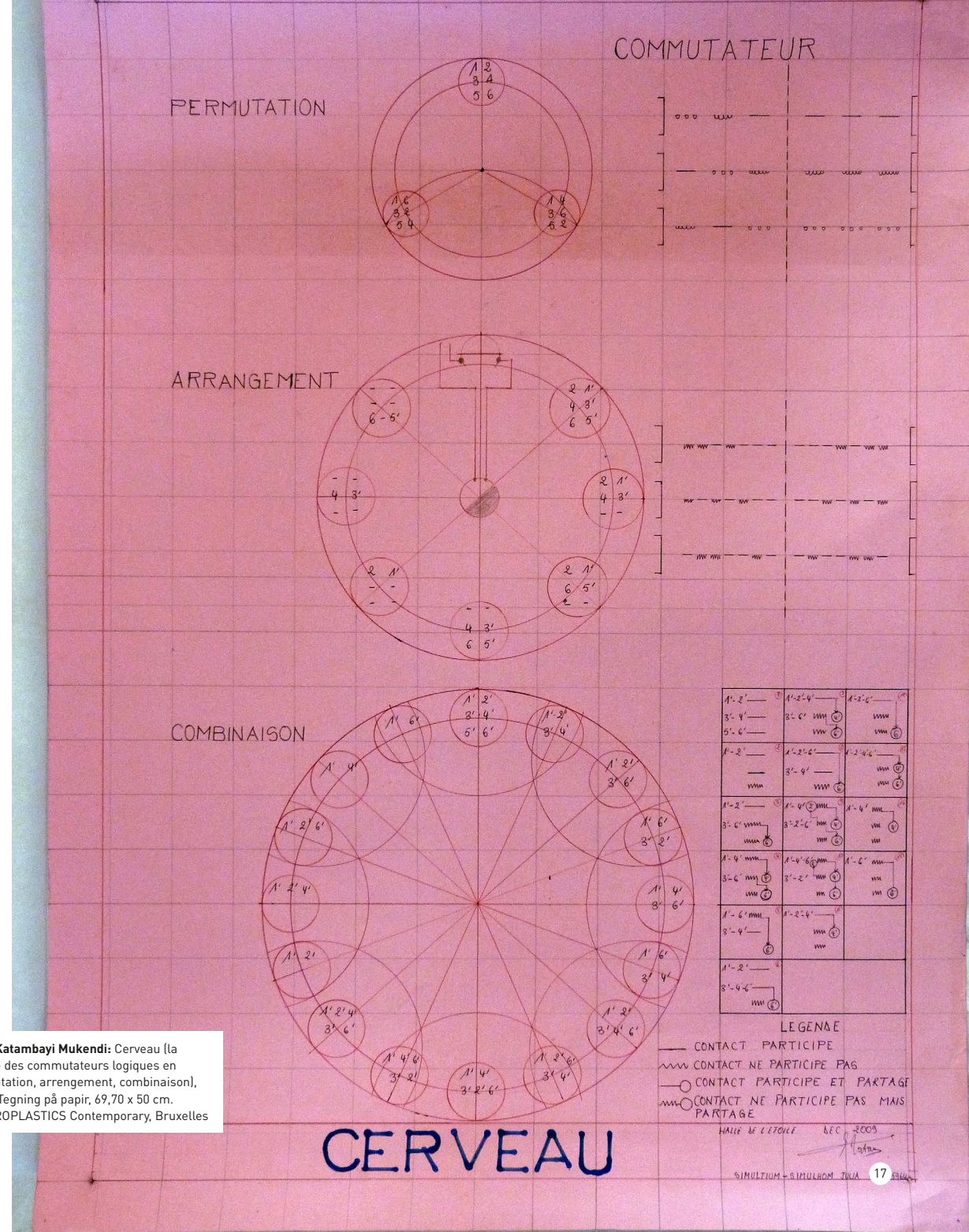
- Eleven kan formulere og undersøge en afgrænset problemstilling med naturfagligt indhold
- Eleven har viden om undersøgelsesmetoders anvendelsesmuligheder og begrænsninger

Modellering

- Eleven kan designe enkle teknologiske løsninger på udfordringer fra hverdag og samfund
- Eleven har viden om metoder til udvikling af tekniske løsninger

Kommunikation

- Eleven kan kommunikere om naturfag ved brug af egnede medier
- Eleven har viden om metoder til at formidle naturfaglige forhold

Jean Katambayi Mukendi: Cerveau (la chaîne des commutateurs logiques en permutation, arrangement, combinaison), 2015. Tegnning på papir, 69,70 x 50 cm.
© AEROPLASTICS Contemporary, Bruxelles

FREMGANGSMÅDE:

- 1 Undersøg værket af Jean Katambayi Mukendi (DR Congo). Hvad forestiller det, og hvilke materialer og komponenter er anvendt til fremstillingen?
- 2 I teamet forsøger I at give nogle bud på de tanker, som værket kan udtrykke.
- 3 Fotografér værket i total, halvnær og nær, så I kan fornemme værket som helhed, anvendelsen af delkomponenter og mindre detaljer, som har betydning for oplevelsen af værket. Max 6 fotos.
- 4 Tilbage i klassen skal teamet fremstille et stykke legetøj af genbrugsmaterialer, som kan styres elektrisk. Legetøjet skal i sit udtryk indeholde en fremtidsfortælling, og det skal kunne betjenes af et barn i 6-årsalderen. Der anvendes så få færdige komponenter som muligt: motor, ledninger og lamper (eksempelvis fra LEGO).
- 5 Teamet skal digitalt fremstille en plakats, som reklamerer for produktet. Plakaten skal indeholde 1 – 3 fotos, navn på produktet, og 5 anprisninger af produktet samt navn på producenten (layout i Publisher eller Glogster).
- 6 Teamet forbereder en præsentation for resten af klassen. Varighed: 60 sekunder. I skal øve jer og ta' tid.

Jean Katambayi Mukendi: YLLUX, 2012
Pap, elektriske ledninger, batterier, 102 x
119 x 93 cm.
© AEROPLASTICS Contemporary, Bruxelles

GEOGRAFI

TEAMARBEJDE

Fokus på varestrømme og udnyttelse af ressourcer. Beboelse og minedrift.
Lav en installation på skolen.

LÆRINGSMÅL

Undersøgelse

- Eleven kan undersøge forbrugsvares vej fra ressource til butik
- Eleven har viden om produktionskæder

Modellering

- Eleven kan med repræsentationer forklare fordeling og udvikling af fattige og rige lande
- Eleven har viden om karakteristika ved fattige og rige lande

Perspektivering

- Eleven kan forklare lokale levevilkårs afhængighed af globalisering
- Eleven har viden om multinationale selskaber og teknologisk udvikling som drivkraft for globalisering

Kommunikation

- Eleven kan kommunikere om naturfag ved brug af egnede medier
- Eleven har viden om metoder til at formidle naturfaglige forhold

Georges Adéagbo på loppemarked i Holbæk, 2015
Foto: Lotte Løvholm

FREMGANGSMÅDE:

- 1 Besøg Holbæk Museum og undersøg Georges Adéagbos værk i små grupper. Georges Adéagbo laver en slags videnskæologi. Han sammenstiller objekter fundet på loppemarkeder i Holbæk-området med objekter fra Benin og lader dem 'tale sammen'.
- 2 Teamet prøver at finde ud af, hvad værket kan fortælle. Skriv jeres tanker ned og begrund jeres overvejelser.
- 3 Hvordan refererer værket til materialers "vandring" og påvirkning af mennesker lokalt, regionalt og globalt?
- 4 Tilbage i klassen ser I først disse videoer:
 - Minedrift:
<https://www.youtube.com/watch?v=4GscqBL0nQ4>
<https://www.youtube.com/watch?v=wiLPcfIJLCU>
 - Rejseskildring:
<https://www.youtube.com/watch?v=-GXuHwUpe0>
 - Kunsten:
http://www.axisgallery.com/Axis_Gallery/Sammy_Baloji_Albums/Pages/Kolwezi.html#32
- 5 Hvilken oplevelse af minedrift får I, når I sammenligner videoerne om minedrift med kunstneren Sammy Balojis fotos (se nærmere under 'Kristendomskundskab')? Skriv ned.
- 6 Hvert team undersøger et af følgende råstoffers oprindelse i de lande, vi arbejder med: Bomuld, kobolt, kobber, bauxit, olie, kakao og kaffe samt gummi.
 - Hvor produceres det?
 - Hvor meget produceres der?
 - Hvor bliver råvarerne forarbejdet?
 - Hvor bliver råvarerne eller de forarbejdede materialer eksporteret hen?
 - Hvilke af disse varer ender i Danmark?
 - Hvad sker der med de forarbejdede varer, når de kasseres?
- 7 Hvert team skal lave en råstof-*installation*, som kan sammenlignes med den samling, Georges Adéagbo præsenterer på Holbæk Museum. Her er der nogle idéer til, hvordan installationen kan laves:
 - Skaf nogle udstillingsmøbler: genbrugsreoler, -vitriner eller et antal alternative podier, måske fremstillet af gamle bildæk (gummi).
 - Indsaml objekter som er fremstillet af dit råstof, eller hvor dit råstof indgår som del. Anbring objekterne på/i teamets udstillingsmøbel.
 - Indsaml data om jeres råstof og dets rejse til Danmark... Evt. til andre lande. Derefter kan I fx designe en info-tavle til jeres "museum".
 - Find gamle og nye billeder, som fortæller historier om minedrift, eksport, import, produktforarbejdning og evt. salg. Print dem ud og arranger dem i dit udstillingsmøbel... Tænk på, hvem teamet vil kommunikere sin viden til.
 - Bæredygtighed, re-design. Vælg et produkt med dit råstof, eller hvor dit råstof indgår. Dit produkt skal genbruges, når det kasseres. Lav et re-design så dit produkt får nyt liv.
- 8 Præsentation: inviter lokalavisen og forældrene til en åbning af klassens udstilling. Lad journalisten interviewe jer.

ENGELSK/ FRANSK

TEAMARBEJDE (3-4 ELEVER)

Mundtlig kommunikation: Fortæl og argumentér.

Skriftlig fremstilling: Skriv et brev til kunstneren, interkulturel kontakt.

Klassevis henvendelse til kunstneren.

Ehsan Ul Haq: God of Reason,
2010. Levende æsel.
Foto: Ehsan Ul Haq

LÆRINGSMÅL ENGELSK

Mundtlig kommunikation

- Eleven kan indgå i spontane samtaler om forskellige emner i et sprog, der passer til situationen
- Eleven har viden om høflighedsstrategier

Skriftlig kommunikation

- Eleven kan udtrykke sig skriftligt afpasset hensigt, modtager og situation i længere sammenhængende tekster
- Eleven har viden om kriterier til valg af sprog og indhold

Kultur og samfund

- Eleven kan anvende engelsk som internationalt kommunikationsmiddel i forskellige situationer
- Eleven har viden om samspil mellem sproglige og kulturelle normer i engelsksproglig kommunikation

LÆRINGSMÅL FRANSK

Mundtlig kommunikation

- Eleven kan med nogen støtte samtale om hverdagsemner
- Eleven har viden om relationsbundne udtryk

Skriftlig kommunikation

- Eleven kan skrive i et enkelt sprog under hensyntagen til situation, afsender og modtager
- Eleven har viden om sprogets funktion i forskellige situationer

Kultur og samfund

- Eleven kan kommunikere på fransk med sprogbrugere lokalt og globalt
- Eleven har viden om fransk sprog og kulturs betydning i verden

FREM GANGSMÅDE:

- 1 Hvert team undersøger et af de udstillede værker og danner sig et indtryk af, hvad det handler om.
- 2 Hver enkelt fortæller nu, hvad han eller hun undrer sig over.
- 3 Nu kommer de øvrige elever med forslag til, hvordan værket kan svare på det, den enkelte undrer sig over.
- 4 Tag fotos af de ting I undrer jer over ved værket. Notér jeres begrundelser for valg af fotos.
- 5 Tilbage i klassen undersøger I hvilket land jeres kunstner repræsenterer. Hvilken styreform har landet, og hvornår blev det en selvstændig nation. Hvordan afspejles eventuelle livsvilkår i landet i kunstnerens værk i Holbæk?
- 6 Teamet skal nu forberede og skrive et brev til kunstneren på engelsk/fransk. Fortæl om jeres oplevelse af værket og de iagttagelser I har gjort. Teksten må være håndskrevet eller skrevet på pc. Brevet må gerne indeholde *selfies* eller anden dekoration med relation til værket.
- 7 Klassens breve sendes som PDF-fil af læreren til kunstneres mailadresse.

Kunstnerne kommer bl.a. fra tidligere engelske, og franske kolonier. Både i Frankrig og England er der mange indbyggere, der stammer fra de tidligere kolonier, alene i England er der over 3 millioner.

BILLEDKUNST

PARARBEJDE

Billedfremstilling, billedanalyse og billedkommunikation.

Med afsæt i et eller flere værker fremstiller I hver en 'artist's book'.

LÆRINGSMÅL

Billedanalyse

- Eleven kan udtrykke sig i forskelligartede materialer og digitale medier
- Eleven har viden om materialer og digitale mediers udtryksmuligheder

Billedkommunikation

- Eleven kan analysere visuelle fremstillinger til belysning af forskellige sagforhold
- Eleven har viden om design og layout

Til læreren: Alternativt kan I i klassen tale om kunst i det offentlige rum, hvad skal den der? Er der tale om pynt, erindring om nogen eller noget, måske værker, der skal vække til refleksion? På den baggrund vælger I en lokalitet, der fortjener et stort værk: til glæde, oplevelse eller erindring. Værket udarbejdes i genbrugsmaterialer, fotograferes og kopieres ind i et foto af lokaliteten. På baggrund af en evaluering argumenterer eleverne for, hvilket værk der bør opføres. Man må ikke stemme på sit eget værk.

Artist's book, Ole Reinhold

FREMGANGSMÅDE:

- 1 Vælg 1 – 3 værker hvor enten identitet eller samfund er betydningsindholdet.
- 2 I diskuterer mulige betydninger af værket/værkerne set i lyset af udstillingens temaer.
- 3 Gå nu tæt på værkerne, undersøg hvordan de er fremstillet og fokusér på særlige kendetegn, der fascinerer jer.
- 4 Tag fotos af detaljer med særlige strukturer, tekstfragmenter o. lign.
- 5 Hjemme i klassen skal I parvis lave to ens 'artist's books' – se fremstillingsmåden til højre på siden.
- 6 Krav til indholdet:
 - den skal mindst indeholde 2 x 2 stk. fotografik fremstillet på baggrund af jeres fotooptagelser (benyt fx *Photo Filtre 7* eller *Picasa*). Format: 10 x 15 cm. Grafikken må være i sort/grå/hvid eller i 2 farver/hvid. Trykkes på så kraftigt papir, som printeren kan magte.
 - den skal også indeholde 2 x 2 stk. tegning, maleri, collage eller tryk, der er fremstillet som parafraser af motivet fra det valgte kunstværk. De skal laves på det fraklippede akvarelpapir, som blev brugt til at lave jeres 'artist's book'.
 - de 2 x 4 billeder skal anbringes i lommerne i jeres 'artist's book'.
 - på bogens sider skriver I med sort pen (0,3 mm) nogle af de overvejelser, arbejdet med kunstværket/værkerne gav anledning til. Lav skriftprøver af teksten med blyant, så I kan beregne, hvor meget jeres meddelelse fylder.
- 7 Evaluering: På billedkunstholdet bytter I bøger med to andre teams og giver respons på fortolkning af værkerne og udformning af bøgerne.
- 8 Jeres 'artist's books' udstilles på biblioteket – gerne i en montre.

ARTIST'S BOOK ... EN VEJLEDNING

Materialer til en bog med lommer

Indbinding: 2 stk. pap 11,5 x 20 cm og til ydre omslag 1 stk. dekoreret kraftigt papir/karton ca. A3 format. Husk at måle tykkelsen på ryggen, inden det skæres til og limes på pappet.

Indmad: 2 stk. A2 160/200 g hvidt akvarel-papir. Andet kraftigt papir kan anvendes.

Foldning: På den brede led harmonikafoldes banerne, så siderne bliver 11,5 cm i bredden. Der bliver en rest på ca. 2 cm, som bruges som limflade.

1: Der skæres først 10 cm af papirets bredde, så formatet bliver 32 x 60 cm. Gem resten til senere.

Papirets underkant foldes op så **C**-stykket måler 12 cm i højden. Derefter tegnes lommerne, **C**-stykkerne, og det overskydende papir skæres bort.

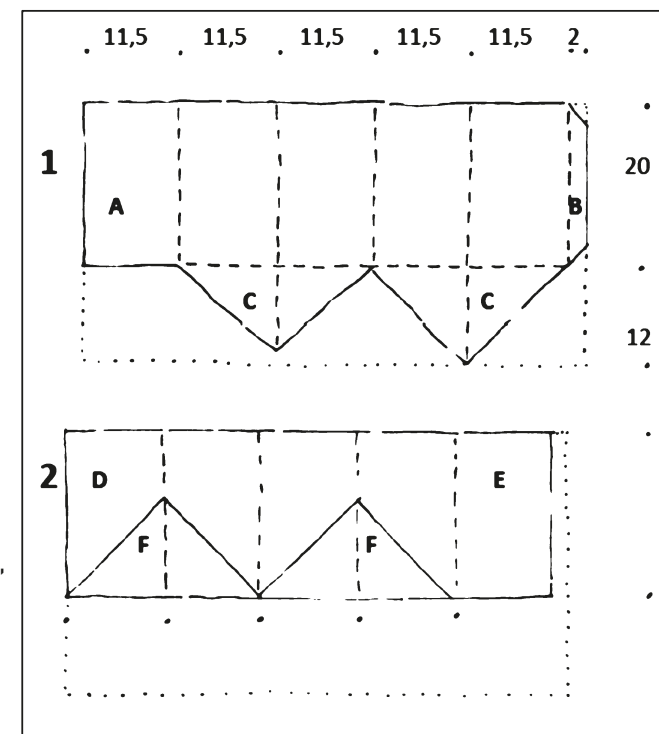
2 er spejlvendt af **1**, men uden flappen **B**.

A limes på omslagets forreste inderside. **B** er en limflade, som skal hæfte **1** på bagsiden af **2D**.

2: **F**-stykkerne er bagsiden af **C**-stykkerne. De danner bogens lommer.

E limes på omslagets bageste inderside.

Den øverste del af lommerne skal bukke udad mod bogens åbning, mens den nederste del af lommerne skal bukke mod bogens ryg.

LITTERATUR

GEOGRAFI

- Boesen, Lennie m.fl: **Geotoper 3**, Geografforlaget 2005. 67 sider. Har et afsnit om presset på Europa, migration fra Afrika...
- Jensen, Mogens Lerbech: **Ind i geografien**, 7.-8. klasse : grundbog, bd. B, Alinea 1998. 149 sider. Bl.a. om bæredygtig udvikling.
- Kjeldsen, Niels; Pedersen, Ove: **GEOS – grundbog B**, Gyldendal 2012. 173 sider. Om råstoffer, bæredygtighed mv.
- Kristensen, Poul: **X-plore, Geografi 8**, elevbog, Geografforlaget 2011. 128 sider. Omhandler råstoffer, forbrug, affald og genbrug og har også et afsnit om Burkina Faso.

HISTORIE

- <http://www.emu.dk/sites/default/files/1.%20IntroTrekantshandel%20og%20kompagnier.pdf>
- <http://www.historiefaget.dk/temaer/kolonier-og-slaveri/introduktion-til-kolonier-og-slaveri/>

KRISTENDOMSKUNDSKAB

- Inspiration kan hentes i Høgh, Mona; Nortvig, Anne-Mette m.fl.: **Metoder i kristendomskundskab: med inspiration og gode råd til undervisningen**, Alinea 2009. 125 sider.

BILLEDKUNST

- Herskind, Anne; Jensen, Ole Reinhold: **Et øjeblik: om visuel kultur på mellemtrinet**, Meloni 2013. 31 sider.

Redaktion: Ole Reinhold, Julie Damgaard, Anne Herskind, Ann Louise Kniesek, Kimmi Alain Gerlach Thorsen, Lotte Løvholm, Cecil Bojsen Haarder, Sisse Østergaard Pedersen, Kathrine Noes Sørensen.

Layout/grafisk design: Søren Meisner

HVIS DU VIL VIDE MERE

Besøg: images.holbaek.dk

Kontakt:

Projektleder Sisse Østergaard Pedersen

T: +45 7236 3328 / E: sispe@holb.dk

Kommunikationsmedarbejder Julie Damgaard Nielsen

T: +45 7236 1268 / E: judam@holb.dk

GÅ MED

I forbindelse med projektet 'An Age of Our Own Making' arrangeres en række klasseomvisninger.

De foregår på følgende dage og varer 1 – 1 ½ time:

Onsdag d. 18. maj kl. 13. Mødested Holbæk Museum

Onsdag d. 25. maj kl. 13. Mødested Holbæk Museum

Onsdag d. 1. juni kl. 13. Mødested Holbæk Museum

Onsdag d. 8. juni kl. 13. Mødested Holbæk Museum

Onsdag d. 15. juni kl. 13. Mødested Holbæk Museum

Onsdag d. 22. juni kl. 13. Mødested Holbæk Museum

Onsdag d. 10. august kl. 13. Mødested Holbæk Museum

Besked om deltagelse sendes til judam@holb.dk.

I emnefeltet skrives 'Klasseomvisning' og i tekstfeltet den ønskede dato, klassetrin (f.eks. 8.) og skolens navn.

Der er også mulighed for at bestille særømsvisninger for enkelt-klasser.

Skriv til images.booking@holb.dk med jeres ønske.